

Kendelse

afsagt den 12. december 2023

Sag nr. 2023-05440

[Klager]

mod

Herning Folkeblad

[Klager] har klaget til Pressenævnet over artiklen ”[Klager] skal betale godtgørelse på 15.000 til kvinde”, bragt den 18. august 2023 på herningfolkeblad.dk, idet han mener, at god presseskik er tilsidesat.

[Klager] har klaget over, at artiklen indeholder ukorrekte oplysninger og skadelige oplysninger, som ikke er efterprøvet inden offentliggørelsen.

1 Sagsfremstilling

Den påklagede artikel

Herning Folkeblad bragte den 18. august 2023 artiklen ”[Klager] skal betale godtgørelse på 15.000 til kvinde”. Artiklen blev bragt under bjælken ”Krimi”. Artiklen har følgende underrubrik:

”Højesteret afgør, at [Klager] skal betale 15.000 til kvinde for at krænke hendes ære.”

Af artiklen fremgår:

”KØBENHAVN Højesteret har fredag afgjort, at [Klager] skal betale 15.000 kroner i tortgodtgørelse til en somalisk kvinde, hvis ære han krænkede under en demonstration ved Dronning Louises Bro på Nørrebro. Landets højeste domstol skulle alene tage stilling til, hvor stor tortgodtgørelse skulle være i det konkrete forhold. Østre Landsret havde fastsat erstatningen til 5000 kroner. Det fremgår af landsrettens dom.

Kvindens advokat, [Advokaten], siger, at kvinden er "glad og lettet over at Højesteret har kunnet se, at det var en grov krænkelse".

Hun håber, at det kan hjælpe andre, der bliver udsat for krænkelse "i relation til aktioner med ekstreme elementer", fortæller han.

- Det er blandt andet aktioner, hvor der bliver talt i megafon og bliver livestreamet i forsøg på at provokere ved at råbe fremmedhad, racistiske ytringer og forhånelser, siger han.

Kvinden var ifølge advokaten på vej hjem fra sit studie på universitetet, da episoden fandt sted.

Advokaten fortæller videre, at han er glad for, at Højesteret har gjort op med landsrettens "nærlige" afgørelse.

[Advokaten] kalder fredagens dom for et "konkret eksempel på, at politiet har mulighed for at gribe ind, når såkaldt religionskritik konkret smelter sammen med, at individer krænkes på stedet, eksempelvis muslimske medborgere".

- Det bliver en kunstig sondring, når en person står på en plads og råber efter minoritetsborgere, og betegner aktiviteten som religionskritik, men hvor det i praksis reelt er krænkelse af minoritetsborgere.

- Vi skal selvsagt have en vidtgående religionskritik, men i mange tilfælde glider det over i en krænkelse af minoriteter, der tilfældigvis er på stedet. Der er retsbeskyttelse ved reel religionskritik, men dagens afgørelse viser, at der er en grænse og retlige muligheder for myndighederne, siger han.

Byretten kom i juni 2020 frem til, at godtgørelsen skulle være på 30.000 kroner.

I september 2021 omstødte landsretten dommen og godtgørelsen blev nedsat til 5000 kroner.

Den 31. marts sidste år meddelte Procesbevillingsnævnet den forurettede kvinde, at hendes sag kunne behandles i Højesteret.

[Klager] skal foruden godtgørelsen også betale dele af sagens omkostninger."

[Klager]s klage er modtaget i Pressenævnet den 4. september 2023.

2 Parternes synspunkter

2.1 [Klager]s synspunkter

God presseskik

Korrekt information, kildekritik og forelæggelse

[Klager] har indledningsvist anført, at Herning Folkeblad ukritisk har offentliggjort et telegram fra Ritzau, selv om Herning Folkeblad burde vide, at Ritzau stort set altid skriver usandt i forbindelse med nyheder om ham. [Klager] har bemærket, at det er mageløst, at hverken Herning Folkeblad eller Ritzau har bedt om en kommentar fra ham, når medierne med glæde fungerer som mikrofonholder for [Advokaten] og hans klient.

[Klager] har anført, at Herning Folkeblad ukritisk har citeret [Advokaten] og ikke har givet ham mulighed for at kommentere på hans ukorrekte oplysninger.

[Klager] har bemærket, at det er faktisk usandt, når [Advokaten] udtaler, at "[kvinden er] glad og lettet over at Højesteret har kunnet se, at det var en grov krænkelse". [Klager] har hertil anført, at hverken Højesteret eller de underliggende domstole har fundet, at der var tale om en grov krænkelse, og at der i så fald ville være rejst tiltale efter straffelovens § 268.

[Klager] har bestridt følgende udtalelse og bemærket, at sagen i Højesteret øvrigt ikke omhandlede dette: "Det er blandt andet aktioner, hvor der bliver talt i megafon og bliver livestreamet i forsøg på at provokere ved at råbe fremmedhad, racistiske ytringer og forhånelser". [Klager] har i den forbindelse anført, at han ikke er dømt for at ytre "fremmedhad og racistiske ytringer" ved den pågældende demonstration, og at han heller ikke råbte. [Klager] har endvidere bemærket, at det krænker hans agtelse, og at han derfor burde have haft mulighed for at kommentere en så grov beskyldning.

Derudover har [Klager] anført, at [Advokaten] gengiver hændelser, som aldrig er sket. [Klager] har henvist til følgende afsnit fra artiklen:

"[Advokaten] kalder fredagens dom for et "konkret eksempel på, at politiet har mulighed for at gribe ind, når såkaldt religionskritik konkret smelter sammen med, at individer krænkes på stedet, eksempelvis muslimske medborgere".
- Det bliver en kunstig sondring, når en person står på en plads og råber efter minoritetsborgere, og betegner aktiviteten som religionskritik, men hvor det i praksis reelt er krænkelse af minoritetsborgere."

[Klager] har hertil anført, at det forringer hans agtelse, og at han burde have haft mulighed for at kommentere dette, især fordi [Advokaten] gengiver en retstilstand, som ikke er gældende. [Klager] har bemærket, at det er helt exceptionelt, at politiet i strid med lovens hovedregel fører en offentlig straffesag om injurier (straffelovens § 267), der er underlagt privat påtale. Han burde have haft mulighed for at ytre, at mængden af tilsvining af ham går langt over, hvad han har sagt den anden vej, og at sagen alene blev rejst, fordi en henholdsvis afghansk og arabisk betjent spurgte forurettede, om hun ville anmelde noget.

Endvidere har [Klager] bestridt [Advokaten]s udtalelse om, at "vi skal selvsagt have en vidtgående religionskritik, men i mange tilfælde glider det over i en krænkelse af minoriteter, der tilfældigvis er på stedet. Der er retsbeskyttelse ved reel religionskritik, men dagens afgørelse viser, at der er en grænse og retlige muligheder for myndighederne". [Klager] har anført med henvisning til ovennævnte om retstilstanden, at [Advokaten] omtaler en retstilstand, som hverken er gældende eller relevant. [Klager] har bemærket, at han burde have haft mulighed for at kommentere på en så grov beskyldning fremsat mod ham.

[Klager] har desuden anført, at det er usandt, når det fremgår af artiklen, at "Højesteret har fredag afgjort". [Klager] har hertil bemærket, at artiklen fremstår som offentliggjort den 30. august 2023, og at det derfor kun kan forstås som den forudgående fredag, og at det vil sige fredag den 25. august 2023 og ikke den 18. august 2023, hvor afgørelsen rettelig blev afgjort.

Retsreportage

[Klager] har anført, at Herning Folkeblad ikke objektivt og ligeligt har gengivet parternes synspunkter.

Han har bemærket, at 219 ord i artiklen er synspunkter fra klienten og hendes advokat [Advokaten], hvoraf 174 udgør direkte citater, og at han har fået nul ord til at fremkomme med sine synspunkter.

2.2 Herning Folkeblads synspunkter*God presseskik**Korrekt information, kildekritik og forelæggelse*

Herning Folkeblad har indledningsvist anført, at der er tale om en nyhedsartikel og ikke en retsreportage.

Herning Folkeblad har – til klagen over [Advokaten]s udtalelser i artiklen – anført, at [Klager]s hovedindvending er, at han er berettiget til at kommentere disse udtalelser, og at denne indvending knytter sig til passager, der klart er angivet som direkte eller indirekte citater.

Herning Folkeblad har hertil anført, at der er tale om citater, der blandt andet indeholder en vurdering af de arrangementer, som [Klager] afholder i det offentlige rum, samt en vurdering af, hvad der er sket i den pågældende situation. Herning Folkeblad har endvidere bemærket, at citaterne klart er angivet som citater, og at der således ikke er tvivl om, at det er forurettedes og [Advokaten]s vurderinger. Hernings Folkeblad har desuden henvist til, at praksis på området er, at der er et frirum til at tilkendegive holdninger og følelser i vurderinger, oplevelser, bedømmelser og reaktioner gengivet som citater, uden at det omfattes af en forelæggelsespligt. Der foreligger følgelig ikke et brud på forelæggelsespligten

I relation til klagen over sætningen ”Højesteret har fredag afgjort” har Herning Folkeblad anført, at det skyldes en intern systemopsætning, hvorefter artiklen, herunder offentliggørelsestidspunktet, automatisk blev opdateret i forbindelse med, at Ritzau fremsendte en opdateret version af denne den 30. august 2023. Herning Folkeblad har i den forbindelse oplyst, at artiklen oprindeligt blev offentliggjort den 18. august 2023 kl. 12.46. Herning Folkeblad har beklaget, at den oprindelige dato ikke er bibeholdt, og anført, at mediet forsøger at få det rettet, men at dette ikke kan anses for afgørende for artiklens indhold. Herning Folkeblad har desuden bemærket, at det sandsynligvis heller ikke er hensigten med de vejledende regler for god presseskik at beskytte kilder og læsere mod den slags systemautomatiserede opdateringer.

Retsreportage

Herning Folkeblad har anført med henvisning til, at der er tale om en nyhedsartikel og ikke en retsreportage, at en faktuel optælling af ord og citater ikke er relevant.

Herning Folkeblad har endvidere bemærket, at der ved en nyhedsartikel er andre omstændigheder, der gør sig gældende end ved en retsreportage, hvor det ofte er et vilkår, at både anklagerens og forsvarerens bemærkninger på retsmødet er tilgængelige under behandlingen af sagen og dermed kan gengives kvalitativt ligeligt. Herning Folkeblad har hertil anført, at nyhedsartiklen er skrevet efter sagens afslutning og dermed ikke under dens behandling.

3 Pressenævnets begrundelse og afgørelse:

I sagens behandling har følgende nævnsmedlemmer deltaget:

Jørgen Steen Sørensen, Jørn Mikkelsen, Ulrik Holmstrup og Marlene Borst Hansen.

Kompetence

Pressenævnet bemærker, at det følger af medieansvarslovens § 43, at nævnet træffer afgørelse i sager om, hvorvidt der er sket offentliggørelse i strid med god presseskik, jf. § 34, og hvorvidt et massemedie efter reglerne i lovens kapitel 6 er forpligtet til at offentliggøre et genmæle. Spørgsmål om, hvorvidt der er sket overtrædelse af straffelovens bestemmelser om ærekrænkelser hører under domstolene og falder uden for nævnets kompetence.

God presseskik

Korrekt information, kildekritik og forelæggelse

[Klager] har klaget over, at Herning Folkeblad ukritisk har citeret [Advokaten] og ikke givet ham mulighed for at kommentere [Advokaten]s ukorrekte oplysninger.

Det følger af de vejledende regler for god presseskik, at det er mediernes opgave at bringe korrekt og hurtig information. Så langt det er muligt, bør det kontrolleres, om de oplysninger, der gives eller gengives, er korrekte. Kritik bør udvises over for nyhedskilderne, i særdeleshed når disse udsagn kan være farvet af personlig interesse eller skadevoldende hensigt, jf. punkt A.1 og A.2.

Det følger videre af de vejledende regler for god presseskik, at oplysninger, som kan være skadelige, krænkende eller virke agtelsesforringende for nogen, skal efterprøves i særlig grad, inden de bringes, først og fremmest ved forelæggelse for den pågældende. Dette gælder også for retsreportagen, jf. punkt A.3 og C.1.

Pressenævnet bemærker, at redaktøren i overensstemmelse med det almindelige princip om redaktørens ret til at redigere mediet som udgangspunkt er berettiget til at beslutte, hvad man vil bringe i mediet. Det vil sige, at det ligger inden for grænserne af redaktørens redigeringsret at undlade at omtale forhold, der for en af parterne eller andre forekommer centrale, ligesom det er op til redaktøren at vælge og fravælge materiale og kilder, så længe det samlede indtryk giver et retvisende billede.

Pressenævnet bemærker endvidere, at det følger af medieansvarslovens § 12, at redaktøren er ansvarlig for indholdet af en artikel eller udtalelse, som har været bragt navngiven i et andet massemedie, og som gengives i redaktørens skrift. Det forhold, at en artikel er offentliggjort af Ritzau, ændrer således ikke Herning Folkeblads ansvar for at overholde god presseskik. Herning Folkeblad skal stille samme krav til korrektheden i formidlingen af andres nyheder, som de stiller til deres egne nyheder.

Det er samtidig Pressenævnets opfattelse, at medier, som bringer citathistorier, som udgangspunkt selvstændigt bør søge at indhente en kommentar fra den, de krænkende oplysninger vedrører.

Af artiklen fremgår blandt andet:

”KØBENHAVN Højesteret har fredag afgjort, at [Klager] skal betale 15.000 kroner i tortgodtgørelse til en somalisk kvinde, hvis ære han krænkede under en demonstration ved Dronning Louises Bro på Nørrebro.

[...]

Kvindens advokat, [Advokaten], siger, at kvinden er "glad og lettet over at Højesteret har kunnet se, at det var en grov krænkelse".

Hun håber, at det kan hjælpe andre, der bliver udsat for krænkelse "i relation til aktioner med ekstreme elementer", fortæller han.

- Det er blandt andet aktioner, hvor der bliver talt i megafon og bliver livestreamet i forsøg på at provokere ved at råbe fremmedhad, racistiske ytringer og forhånelser, siger han.

[...]

[Advokaten] kalder fredagens dom for et "konkret eksempel på, at politiet har mulighed for at gribe ind, når såkaldt religionskritik konkret smelter sammen med, at individer krænktes på stedet, eksempelvis muslimske medborgere".

- Det bliver en kunstig sondring, når en person står på en plads og råber efter minoritetsborgere, og betegner aktiviteten som religionskritik, men hvor det i praksis reelt er krænkelse af minoritetsborgere.

- Vi skal selvsagt have en vidtgående religionskritik, men i mange tilfælde glider det over i en krænkelse af minoriteter, der tilfældigvis er på stedet. Der er retsbeskyttelse ved reel religionskritik, men dagens afgørelse viser, at der er en grænse og retlige muligheder for myndighederne, siger han.”

På baggrund af sagens oplysninger lægger Pressenævnet til grund, at Højesteret ved dom afsagt den 18. august 2023 fastsatte en tortgodtgørelse for ærekrænkelse af en kvinde til 15.000 kr., som [Klager] blev pålagt at betale for udtalelser fremsat af ham under en demonstration.

I Herning Folkeblads omtale indgår et interview med advokat [Advokaten], som udtaler sig om Højesterets afgørelse, der vedrører hans klient.

Pressenævnet finder, at udsagnene om, at der er tale om en grov krænkelse, at afgørelsen er et eksempel på politiets mulighed for at gribe ind over for religionskritik, der krænker andre, og at afgørelsen viser, at der er en grænse for retsbeskyttelsen af religionskritik, klart fremstår som [Advokaten]s faglige vurdering af lovovertrædelsens karakter og dommens udfald, herunder udmålingen af tortgodtgørelsen, og nævnet finder ikke grundlag for at udtale kritik af Hernings Folkeblad for at bringe udsagnene.

For så vidt angår udsagnet om, at der blandt andet er tale om aktioner, hvor der gennem megafon råbes hadefulde ytringer som livestreames i et forsøg på at provokere, fremstår det som [Advokaten]s vurdering af [Klager]s ageren i forbindelse med hans aktiviteter i det offentlige rum.

Nævnet finder herefter ikke grundlag for at udtale kritik af Herning Folkeblad for at bringe advokat [Advokaten]s udtalelser uden forinden at have forelagt disse for [Klager]. Nævnet udtaler ikke kritik.

For så vidt angår angivelsen af artiklens offentliggørelsestidspunkt finder nævnet, at det havde været hensigtsmæssigt, såfremt det oprindelige offentliggørelsestidspunkt fortsat fremgik af artiklen. Nævnet finder imidlertid ikke, at dette udgør et så væsentligt forhold, at der er grundlag for at udtale kritik af Herning Folkeblad i denne sammenhæng.

Retsreportage

[Klager] har klaget over, at Herning Folkeblad ikke objektivt og ligeligt har gengivet parternes synspunkter.

Det følger af de vejledende regler for god presseskik, at retsreportagen bør være objektiv. På ethvert stadium af sagernes forberedelse og ved behandlingen i retten bør journalisten tilstræbe en kvalitativ ligelig gengivelse af parternes – i straffesager anklagemyndighedens og forsvarets – synspunkter, jf. punkt C.3.

Det er Pressenævnets opfattelse, at reglerne om retsreportage finder anvendelse ved mediers omtale af straffesager, herunder sager om erstatning.

Pressenævnet finder, at omtalen fremhæver advokat [Advokaten]s synspunkter, da [Klager]s holdning ikke er omtalt. Hernings Folkeblad havde således et ansvar for, at det samlede indtryk i artiklen gav et retvisende billede af sagen.

Pressenævnet finder, at Herning Folkeblads omtale ligger inden for rammerne af redaktørens redigeringsret. Nævnet har lagt vægt på, at Herning Folkeblad har gengivet domsafsigelsen i en offentlig retssag med angivelse af sagens parter og sagens gang, herunder at byretten fastsatte tortgodtgørelsen til 30.000 kr., som senere blev omstødt af landsretten, der fastsatte godtgørelsen til 5.000 kr., samt at Procesbevillingsnævnet fandt, at sagen kunne behandles af Højesteret, og at det fremgår klart af omtalen, at Højesteret har forhøjet tortgodtgørelsen til 15.000 kr.

Pressenævnet finder herefter, at retsreportagen var objektiv, og nævnet finder ikke grundlag for at fastslå, at artiklen er forvansket. Nævnet udtaler derfor ikke kritik af Herning Folkeblads omtale.